

NAUDAS ATMAZGĀŠANAS APKAROŠANA: PAMATI

2. daļa: Uz riska balstīta pieeja

Kā daļa no sabiedrības interešu profesijas profesionāliem grāmatvežiem ir svarīga loma cīņā pret naudas atmazgāšanu. Lai to pildītu efektīvi, grāmatvežiem ir jāsaprot naudas atmazgāšanas riski visās valstīs, ar kurām viņi strādā, viņu sniegtie pakalpojumi un klienti, kuri tiek apkalpoti. Šajā daļā tiek pētīti galvenie uz risku balstītās pieejas pamati cīņā pret naudas atmazgāšanu profesionāliem grāmatvežiem.

Nacionālie noteikumi pret globālajiem standartiem

Atbilstības prasības, kas jāievēro profesionāliem grāmatvežiem, izriet no nacionālajiem normatīvajiem aktiem. Daudzas valstis naudas atmazgāšanas apkarošanas prasības pamato ar globāliem standartiem, ko noteikusi starptautiskā organizācija [Finanšu darījumu darba grupa](#) (FATF).

Sērijās tiks izmantoti FATF standarti. Jūsu profesionālā grāmatvedības organizācija ir vislabākajā pozīcijā, lai sniegtu Jums informāciju par vietējām prasībām.

Pat ja FATF standarti nav ieviesti vietējos likumos, tie joprojām ir paraugprakse visiem profesionālajiem grāmatvežiem.

Kas ir "uz risku balstīta pieeja"?

Profesionāliem grāmatvežiem jāievēro "uz risku balstīta pieeja", lai mazinātu savus naudas atmazgāšanas riskus. Tas nozīmē, ka grāmatvežiem ir jāidentificē, jānovērtē un jāizprot naudas atmazgāšanas riski, kuriem tie pakļauti, un tie efektīvi jāsamazina. Izpratne par klientu, pakalpojumiem un iesaistītām jurisdikcijām.

Kā izmantot uz risku balstītu pieeju?

Uz risku balstītās pieejas vispārējais princips ir tāds, ka tur, kur ir lielāks risks, jāveic pastiprināti pasākumi, lai šos riskus pārvaldītu un mazinātu. Veicamo preventīvo pasākumu un kontroles diapazonam, pakāpei, biežumam vai intensitātei vajadzētu būt lielākam augstāka riska scenārijos.

SOLIS 1 | Nosakiet galvenos naudas atmazgāšanas riskus, ar kuriem saskaras jūsu bizness no klientiem, jūsu sniegtajiem pakalpojumiem un ģeogrāfiskās atrašanās vietas, ar kurām strādājat.

SOLIS 2 | Novērtējiet katru identificēto risku, ņemot vērā tā iespējamību un tā iespējami radīto ietekmi.

SOLIS 3 | Ieviesiet atbilstošus procesus un kontroli, lai mazinātu riskus līdz pieņemamam līmenim. Pārliecinieties, ka jūsu darbinieki ir apmācīti

SOLIS 4 | Katrai klienta darbībai piemērojiet efektīvas klienta uzraudzības procedūras, kas ir proporcionālas jūsu identificētajam riska līmenim. Var būt nepieciešama pastiprināta uzraudzība klienta darbībām, kuru novērtējat kā augstāka riska.

IZPRATNE PAR RISKSKIEM

Veidojot jaunas biznesa attiecības vai citādi sniedzot klientu pakalpojumus, profesionāliem grāmatvežiem vajadzētu saprast trīs galvenās riska jomas:

- **Ģeogrāfiskais**
- **Klients**
- **Pakalpojums**

ĢEOGRĀFISKAIS RISKS

Ģeogrāfiskais risks ir paaugstināts riska līmenis, ko jurisdikcija rada saistībā ar naudas atmazgāšanu. Jāņem vērā šādi faktori:

- **aptvertais korupcijas līmenis;**
- **noziedzīgas darbības; un**
- **naudas atmazgāšanas novēršanas režīma efektivitāte valstī.**

Profesionāliem grāmatvežiem jāizmanto publiski pieejama informācija, novērtējot naudas atmazgāšanas riska līmeni konkrētā valstī, piemēram, pilsoniskās sabiedrības organizāciju publicētā informācija vai FATF savstarpējās novērtēšanas ziņojumus.

Jāuzdod jautājums: *Vai mūsu klienti ir reģistrēti valstīs, kuras, kā zināms, izmanto naudas atmazgātāji?*

KLIENTA RISKS

Klienta risks ir kopējais naudas atmazgāšanas risks, ko rada klients.

Klienta riska profils var ietekmēt nepieciešamo pārbaūžu apjomu saistītajām pusēm, piemēram, klienta patiesajiem labuma guvējiem.

Nepamatota klientu slepenība un nevajadzīgi sarežģītas īpašumtiesību struktūras var norādīt uz paaugstinātu risku, jo uzņēmuma struktūras, kas slēpj īpašumtiesības un kontroli, ir īpaši pievilcīgas cilvēkiem, kas iesaistīti naudas atmazgāšanā.

Klients kura saimnieciskā darbība atbilst naudas atmazgāšanas augsta riska sektoram var būt nepieciešama padziļinātā klienta izpēte.

Ja klients vai klienta patiesais labuma guvējs tiek identificēts kā politiski nozīmīga persona, var būt nepieciešama paaugstināta uzraudzība.

Jāuzdod jautājums: *Vai klientam vai tā patiesajam labuma guvējam ir pazīmes, kuras, kā zināms, bieži izmanto naudas atmazgātāji?*

► Kas ir patiesais labuma guvējs?

Terminam patiesais labuma guvējs (faktiskais īpašnieks) kopā ar līdztīgiem terminiem, piemēram, kontroles personām, dažādās jurisdikcijās ir atšķirīgas juridiskās definīcijas. Faktiskais īpašnieks ir cilvēks, kuram galu galā ir īpašumtiesību kontrolpakete uzņēmumā vai citādi. Lai iegūtu papildinformāciju, skatiet [Pieejas labvēlīgas īpašumtiesību pārredzamībai: globālais ietvars un grāmatvedības profesijas uzskati.](#)

PAKALPOJUMU RISKS

Pakalpojumu risks ir risks, ka noteiktie produkti vai pakalpojumi, visticamāk, var tikt izmantoti naudas atmazgāšanai.

Profesionālajiem grāmatvežiem jāapsver iespēja veikt papildu pārbaudes, sniedzot produktu vai pakalpojumu, kurā ir paaugstināta neaizsargātības pakāpe naudas atmazgāšanai, vai pastāv nopietns risks, ka pats profesionālais grāmatvedis varētu izdarīt noziedzīgu nodarījumu.

Pirms profesionālais grāmatvedis sāk piedāvāt pakalpojumu, kas būtiski atšķiras no tā esošo produktu vai pakalpojumu klāsta, profesionālam grāmatvedim jānovērtē saistītie naudas atmazgāšanas riski un atbilstoši jāreaģē uz visiem jauniem vai paaugstinošiem riskiem.

Jāuzdod jautājums: *Vai kādam no mūsu produktiem vai pakalpojumiem ir pazīmes, kuras, kā zināms, izmanto naudas atmazgātāji? Vai to darījumu raksturam un veidam, par kuriem uzņēmums sniedz padomus, ir paaugstināts naudas atmazgāšanas risks?*

► Uzmanības centrā Pakalpojumu Risks

Turpmākajās šīs sērijas daļās katrs pakalpojums tiks aplūkots tuvplānā.

Uzņēmuma dibināšana | Aktīvu pārvedumi | Nodokļu konsultācijas | Maksātspēja

PAPILDUS PALĪDZĪBA

Vispārīgus norādījumus par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu skatiet Finanšu darījumu darba grupas sadaļā *Guidance for a Risk-Based Approach for the Accountancy Profession*. Ar ētiku saistītus jautājumus skatiet Starptautiskajā grāmatvežu ētikas kodeksā. Lai iegūtu detalizētu vietējo informāciju, tostarp piemērojamās normatīvās prasības, sazinieties ar savu profesionālo grāmatvedības organizāciju.

529 Fifth Avenue, New York 10017
www.ifac.org | +1 (212) 286-9344 |

www.icaew.com

@icaew | company/icaew

Šī *Naudas atmazgāšanas apkarošana: pamati 2. daļa: Uz riska balstīta pieeja*, kuru 2020. gada oktobrī angļu valodā izdevusi International Federation of Accountants, tulkojumu latviešu valodā 2023. gada janvārī ir veikusi Latvijas Republikas Grāmatvežu asociācija, un tas tiek izmantots ar IFAC atļauju. Visu IFAC publikāciju apstiprinātais teksts ir IFAC publicētais teksts angļu valodā. IFAC neuzņemas atbildību par tulkojuma precizitāti un pilnīgumu vai par darbībām, kas var rasties tā rezultātā.

Naudas atmazgāšanas apkarošana: pamati 2. daļa: Uz riska balstīta pieeja teksts angļu valodā © 2020 IFAC. Visas tiesības aizsargātas.

Naudas atmazgāšanas apkarošana: pamati 2. daļa: Uz riska balstīta pieeja teksts latviešu valodā © 2023 IFAC. Visas tiesības aizsargātas.

Oriģinālais nosaukums: Anti-Money Laundering, The Basics: Installment 2 - A Risk-Based Approach

Sazinieties ar Permissions@ifac.org, lai saņemtu atļauju reproducēt, uzglabāt, pārsūtīt vai izmantot līdzīgā veidā šo dokumentu.